

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ**

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

**КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН
ЛЮДСЬКОГО ДУХУ**

(БАГАТОГРАННІСТЬ І НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ)

Збірник тез доповідей
V Міжнародної наукової конференції курсантів і студентів

21-22 листопада 2019 року

Львів – 2019

<i>О. А. Лементарчук</i> ЗВ'ЯЗОК МОВИ І ВЛАДИ В ІНФОРМАЦІЙНУ ДОБУ	169
<i>О. В. Негрецька</i> ЗНАЧЕННЯ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ФОРМУВАННІ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	172
<i>П. І. Цюра</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ЗМІНИ КОМУНІКАТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ЛЮДЕЙ З ПОШИРЕННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	175
<i>Я. В. Шекеряк</i> ВПЛИВ МЕДІА НА ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІНО-КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ	178
<i>S. Ptachyk</i> BLOG JAKO NOŚNIK STEREOTYPÓW	181

Секція 4

ЕТИЧНЕ Й ЕСТЕТИЧНЕ В КУЛЬТУРІ

<i>Д. І. Близняк</i> БЕСІДИ ЗІ ДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРО СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО	184
<i>Ю. М. Ванюк</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИРАЖЕННЯ «ГАМЛЕТІВСЬКОЇ ЛЮДИНИ» У ДРАМАТУРГІЇ МОДЕРНІЗМУ ТА ПОСТМОДЕРНІЗМУ	186
<i>В. В. Войціховська</i> ВПЛИВ СПОРТИВНОГО ХАРЧУВАННЯ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ	189
<i>Л. А. Грех</i> ВПЛИВ МУЗИКИ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ	191
<i>Д. М. Гурковський</i> ПОВАГА ДО ГІДНОСТІ ЛЮДИНИ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА ЦІННІСТЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	194
<i>Т. Я. Конівіцька</i> ЕТИЧНА СКЛАДОВА РИТОРИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПСИХОЛОГА	196
<i>П. Кордова, М. Ізкіердо</i> ДЕРЖАВНІ ТА НАРОДНІ СИМВОЛИ ЕКВАДОРУ: МОВНО-КУЛЬТУРНІ ПАРАЛЕЛІ	199
<i>Н. Р. Кость</i> БІОЕТИКА ЯК СКЛАДОВА ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ	201
<i>К. Латишевська</i> КАТЕГОРІЯ «МОРАЛЬНА КУЛЬТУРА ВЧИТЕЛЯ» У ФІЛОСОФСЬКОМУ І ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОМУ ВИМІРАХ	204
<i>Нгуєн Мінх Тан</i> КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ В'ЄТНАМЦІВ В УКРАЇНІ	206
<i>С. А. Несін</i> НА ПЕРЕХРЕСТІ ДОСКОНАЛОГО ОСОБИСТОГО І СТАЛОГО СОЦІАЛЬНОГО (НА ОСНОВІ ПОЄДНАННЯ ЕСТЕТИКИ ТА КУЛЬТУРИ)	209
<i>Ю. Є. Пасс</i> ТИПОВІ ПРОБЛЕМИ ДИПЛОМАТИЧНОГО СПІЛКУВАННЯ	212
<i>Сагна Жан-Люк</i> СЕНЕГАЛІ: НА ШЛЯХУ ДО УСПІХУ!	214
<i>Чу Чу</i> КИТАЙСЬКА ТРАДИЦІЙНА РЕГІОНАЛЬНА КУХНЯ	217
<i>А. Стефанців</i> ФІЛОСОФІЯ ПРОСВІТНИЦТВА ЯК ЯВИЩЕ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ	219
<i>І. І. Юринець</i> ДЖ. ОРВЕЛЛ І СУЧАСНІСТЬ: ВІДЛУННЯ ТВОРЧОСТІ	222

ЛІТЕРАТУРА

1. Зязюн І.А. Духовна еліта у суспільстві: інтелігентність і громадянськість / Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: Збірник наукових праць / За редакцією Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО та О.Г. РОМАНОВСЬКОГО. – Вип. 1(5). – Харків: НТУ «ХПІ», 2003. – С. 32-41.
2. Кулініченко В.Л. Філософсько-світоглядні засади біоетики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/bioetica/kulinichenko.htm>
3. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про правові основи біоетики і гарантії її забезпечення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=7625&skl=5
3. Шкіренко О.В. Духовна культура і цінності особистості як основа розвитку компетентнісної складової майбутнього професіонала [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/5828/1/2>

УДК 168.522

КАТЕГОРІЯ «МОРАЛЬНА КУЛЬТУРА ВЧИТЕЛЯ» У ФІЛОСОФСЬКОМУ І ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОМУ ВИМІРАХ

К. Латишевська

аспірантка кафедри гуманітарних дисциплін і соціальної роботи Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Сучасний стан розвитку освіти України потребує невідкладного і всебічного її реформування, яке передбачало б реалізацію принципів гуманізації і демократизації, забезпечення особистісного розвитку кожного учня/студента. Учитель як суб'єкт навчально-виховного процесу покликаний бути взірцем моральної і професійної культури. Це є одним із пріоритетних завдань усіх ланок освітньої системи. Про це свідчить низка затверджених законодавчих документів: «Національна стратегія розвитку освіти України на період до 2021 року» (від 25.06 2013 р.), закони України «Про освіту» (у новій редакції, від 05. 09. 2017 р.), «Про вищу освіту» (із змінами відповідно до затверджених законів у галузі освіти), концепція «Нова українська школа» (від 27.10. 2016 р.) та ін.

Поняття «моральна культура» в науковій літературі, зазвичай, розглядається в руслі родового поняття «культура», яке налічує сьогодні понад 1000 різних підходів, визначень і тлумачень. Зокрема, її розглядають, як спосіб і результат свідомої діяльності людини, вияв сутності людини її цінність. У педагогічній літературі поняття «культура» трактують як

усвідомлений суб'єктом процес тощо. Що ж стосується безпосередньо поняття «моральна культура», то тут є характерний зв'язок між поняттями «культура» і «мораль».

Митрополит І. Огієнко, який залишив не лише нам, українцям, а й усьому цивілізованому світові величезний культурний спадок (понад 1000 друкованих праць), наголошував на тому, що культура – це безперервний потік, рух культурних цінностей в суспільстві, який шириться між різними поколіннями та соціальними верствами. У цьому русі засвоюються найцінніші культурні вартості, одні набувають нового звучання, інші губляться, що є наслідком культурної спадкоємності. Поняттям «духовна культура» Іван Огієнко охоплював «... інтелектуальний стан народу, розвиток всенародного розуму, його науки, переконань, звичаїв, етики тощо» [3, с. 17]. Надто важливим і показовим є те, що

І. Огієнко акцентував на демократичності української культури: «Я ще мушу зазначити, – писав науковець, – що українська культура завше означалась великою, справжньою демократичністю... Українці... завше були сіячами ліберальних думок, були передовими людьми, за що доводилося їм не раз перетерпіти, а то й покласти життя. Все життя українське, увесь розпорядок дому, увесь державний наш лад, – все це повсякчас були демократичним» [4, с. 72].

У філософській думці (М. Горлач, В. Кремень, С. Ніколаєнко, М. Требін) моральну культуру особи найчастіше характеризують як моральний розвиток та моральну зрілість, яка проявляється, «по-перше, у культурі моральних почуттів, що є вираженням здатності особистості до співчуття, співпереживання, милосердя, тобто, готовності відчувати чужі біль і радість як власні; по-друге, в культурі етичного мислення як раціональній складовій моральної свідомості, виражається у знанні моральних вимог суспільства, у здатності людини свідомо обґрунтовувати мету і засоби діяльності» [2, с. 819]. Натомість, М. Пащенко та І. Красноштан вважають, що «моральна культура – це засвоєння особистістю моральних норм, принципів, категорій, ідеалів суспільства на рівні власних переконань, дотримання їх як звичних форм особистої поведінки» [5, с. 69].

Цікавою, на наш погляд, є позиція професора Г. Васяновича, який вважає моральну культуру надзвичайно важливою духовною цінністю і визначає її як «систему моральних знань і переконань, почуттів і навичок, норм і відносин, інтересів і потреб, культурно-морального досвіду і безпосередньої поведінки, спрямована на самовдосконалення, навчання і виховання особистості» [1, с. 21].

Отже, наведені положення науковців дають можливість зробити висновок про те, що моральна культура акумулює знання моральних норм, почуттів, переконань, потреб, моральних рис та навичок поведінки, етичних норм, які виявляються у відносинах з іншими людьми тощо. Що ж стосується моральної культури вчителя, то сутність і зміст її ґрунтовно виклав видатний

український педагог В. Сухомлинський. Вчений і практик освіти писав: «Твоя моральна культура визначається тим, наскільки глибоко ти усвідомив спільні для всіх людей потреби, наскільки свідомо орієнтуєшся на них у своїй особистій діяльності... Те, що добре людям, повинно стати твоєю особистою схильністю, твоєю потребою, прагненням, бажанням. Тільки за цієї умови ти станеш справді вільною, а отже, і щасливою людиною» [6, с. 226].

Отже, на основі викладеного можна зробити висновок про те, що поняття «моральна культура» є багатоплановим та інтегрованим. У ньому віддзеркалюється морально-духовний розвиток особистості (свідомість, поведінка), а також практична діяльність та відносини людини.

ЛІТЕРАТУРА

- 1.Васянович Г. П. Вибрані твори у 7 т. / Г. Васянович. – Львів: Норма. – Т. 3: Педагогічна етика: навч. посіб, 2015. – 420 с.
- 2.Основи філософських знань: Підручник / Горлач М. І.,Кремень В. Г., Ніколаєнко С. М., Требін М. П. та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 1028 с.
- 3.Огієнко І. Мої проповіді. – Вінніпег, 1973. – 162 с.
- 4.Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу / Іван Огієнко. – К.: Фірма «Довіра», 1992. – 141 с.
- 5.Пащенко М. І. Педагогіка текст : Навч. посіб. / М. І. Пащенко, І. В. Красноштан. –К.: Центр учбової літератури, 2014. – 228 с.
- 6.Сухомлинський В. О. Як виховати справжню людину / В. О. Сухомлинський / Вибрані твори. В 5 т. Т.2. – К.: «Рад. школа», 1976. – С. 158 – 416.

УДК 304.44(477:597)

КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ В'ЄТНАМЦІВ В УКРАЇНІ

Нгуєн Мінь Тан

Наук. керівник – Д. В. Мазурик, доцент, канд. філол. н.

Львівський національний університет імені Івана Франка

На території України є багато іноземців, які тут живуть, працюють, навчаються. Серед них значна частина – в'єтнамці. Я також в'єтнамець, який навчається в Україні. Мій напрям підготовки – міжнародні відносини. Мої зацікавлення стосуються історії і сьогодення в'єтнамсько-українських контактів.

Мета цієї розвідки – розказати про культурне життя в'єтнамців в Україні.